

[Finansministeren.]

det bliver muligt, særlig af hensyn til rutebilerne, hurtigt at gennemføre forslaget her i folketinget.

Adolph Sørensen: Jeg vil sige til den højtærede finansminister, at jeg ikke synes, der i mine udtalelser kan lægges noget om, at jeg skulle have misforstået baggrunden for forslaget. Hvis det er tilfældet, må det enten være mig, der har udtrykt mig forkert, eller ministeren, der har opfattet mig forkert. Jeg vil endvidere sige, idet vi allerede har erklæret os villige til en hurtig og forhåbentlig frugtbar udvalgsbehandling, at hvis det, ministeren sagde, kan tages som et varsel om, at der forestår et forslag om at beskatte også de kategorier af motor-køretøjer, som den højtærede finansminister nævnte, herunder bl. a. knallerter, er vi fra mit partis side villige til at gå ind i en forhandling herom.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Retoft: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring i lov om afgift af forlystelser.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 633, fremsættelsen i tidenden sp. 966).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Peter Nielsen: Normalt nedsætter man forskellige statsafgifter, når man mener, at staten kan undvære dele af provenuet. Det er dog ikke motiveringen for de her fore-

slåede afgiftsnedsættelser. Hvis dette var tilfældet, ville der vel være afgifter, som det var mere rigtigt at lempe end de egentlige forlystelsesafgifter. Men afgifter må nu engang tilpasses efter den bæreevne, de forskellige varer eller erhverv har, og bæreevnen hos biografefjerne er i det sidste par år stærkt svækket.

Det oplyses i bemærkningerne til lovforslaget, at biografbesøgene fra 1955 til 1956 er dalet med 5 millioner til 49 millioner. Fra sagkyndigt hold oplyses, at denne nedgang fortsætter ret stærkt, således at man i år må forvente en yderligere nedgang på 7 millioner. Det vil sige, at biografbesøgene i de to år vil dale med ca. 22 pct., og man må sikkert befrygte en yderligere nedgang, når fjernsynet har overstået sine børnesygdomme — det viser erfaringerne fra andre lande. Samtidig har nye filmfremvisningsformer påført biografefjerne ret store udgifter.

Sidste år nedsatte man derfor også afgiften fra $\frac{5}{11}$ til $\frac{7}{17}$ af bruttoentréindtægten, og nu foreslås det, at den ene syttendedel kan tilbagebetales, således at den faktiske afgift bliver $\frac{6}{17}$ af entréindtægten. Det er et nedslag i afgiften i løbet af halvandet år fra 83 til 54 pct. En sådan lempelse må da være en god håndsrækning til det betrængte erhverv, særlig da det er meningen, at lempelsen denne gang udelukkende skal komme biografefjerne til gode. Af den grund er nedsættelsen også formuleret på den måde, at $\frac{1}{7}$ af afgiften tilbagebetales, mens den nuværende skala formelt bliver stående. Det betyder, at biografefjerne og ikke producenterne får det fulde udbytte af skattelettelsen, idet filmlejen beregnes procentvis af nettospilleindtægten. Om så udlejerne og producenterne i deres forhandlinger med biografefjerne vil anerkende den form, er jo et spørgsmål, men man har den i Norge, og det må i øvrigt være et spørgsmål mellem de to parter og lovgivningen uvedkommende.

Af de erlagte afgifter for fremvisning af danske film er der hidtil, formentlig af såvel

[Peter Nielsen.]

ationale som kulturelle grunde, blevet tilbagebetalt producenten 25 pct. Denne ordning foreslås bibeholdt og udvidet for farvefilms vedkommende, hvor procenten foreslås fastsat til 35, hvilket begrundes med, at farvefilm er dyre at producere. Der kræves dog, at mindst $\frac{4}{5}$ af en sådan forestilling skal bestå af danske farvefilm. Det er værd at notere, at den andel af biografafgiften, der her gives danske producenter, fremdeles vil blive beregnet af den såkaldte fulde afgift på $\frac{7}{17}$ og ikke af den reelle på $\frac{6}{17}$. Herved får dansk filmproduktion fremtidig en forholdsvis større andel af forlystelsesafgiften for danske film.

Den ændring, der er ved at ske i befolkningens fritids- og forlystelsesvaner, har selvfølgelig også ramt andre grene af forlystelsesindustrien, hvorfor der også er foreslået lettelse for cirkus og variteer. Det er navnlig de mindre virksomheder, der her er ramt; således er i de sidste 25-30 år revyforestillinger i provinsen stagneret stærkt og er de fleste steder fuldstændig ophørt, og øjerne af omreisende cirkus har ofte store økonomiske vanskeligheder. For navnlig at lette de mindre forretninger er afgiftsnedsettelsen derfor foreslået på den måde, at der gives 50 kr.s nedslag i afgiften pr. spilledag, uden at man i øvrigt rører ved afgiften på $\frac{1}{6}$ af spilleindtægten; det vil sige, at de første 300 kr. i billetindtægt er skattefri, og derfor bliver lempelsen for de mindre forretninger procentvis større. Det er dog et spørgsmål, om man ikke i stedet for „den enkelte dag“ skulle sætte „den enkelte forestilling“, således at eftermiddagsforestillinger, som jo navnlig er besøgt af børn, får samme lettelse.

Statens provenutab alene ved biografafgiftens nedsettelse vil andrage 4,7 mill. kr. Det er altid betænkeligt, men det er lige så betænkeligt, at kommunernes indtægt her formindskes med over 1,5 mill. kr. — det er jo navnlig København og de store provinsbyer, det går ud over — og i forvejen er deres andel i spiritusafgiften blevet fastlåst i 1945, medens deres driftsudgifter siden da er blevet mere end fordoblet, og nu bliver der altså tale om et nyt provenutab. Disse større byer har i forvejen store problemer; den ny form for byplan bevirker, at der fra disse byer sker store udflytninger,

hvorved der finder store skattetaab sted, og den kompensation, de skulle have gennem de forskellige afgifter, bliver altså også forringet. Men jeg anerkender, at det er problemer, som må løses i en større sammenhæng.

Jeg skal i øvrigt anbefale det foreliggende lovforslag, der vedtaget vil betyde en stor hjælp for disse betrængte erhverv.

Thorkil Kristensen: Venstre kan tiltræde de forskellige lempelser i forlystelsesafgifterne, som er indeholdt i det foreliggende lovforslag. Imidlertid er der kommet en henvendelse fra filmudlejerne, som mener, at deres interesser ikke er tilstrækkeligt varetaget, og jeg henstiller derfor, at der bliver nedsat et udvalg, således at man dér kan drøfte de problemer, som er rejst fra den side.

Hanne Budtz: Af de ting, lovforslaget omfatter, er nedsettelsen af forlystelsesafgiften for biograferne vel den mest iøjnefaldende. Biografbranchen har nu længe været meget hårdt ramt. Forlystelsesafgifterne har været stigende i de senere år, bortset fra den mindre nedsettelse, der kom i 1956, og som man nu må erkende har været utilstrækkelig. Men det er vel også ud fra en nødvendighedsbetragtning, at den højtærede finansminister foreslår en yderligere hjælp, og mit parti er enig i, at branchen har en sådan hjælp behov. Biografejerne vil utvivlsomt finde tendensen rigtig, selv om de formentlig ikke vil finde nedsettelsen tilstrækkelig.

Lovforslagets fremsættelse hviler på en beregning, som går ud på, at nedgangen i billetsalget i 1956 har været, som det allerede er blevet nævnt, 5 mill. billetter, og man venter en yderligere nedgang af måske op til 7 mill. færre solgte billetter. Også jeg er af den opfattelse, at der her kan være tale om en omlægning af befolkningens livsvaner, og at der derfor ikke er grund til at tro, at der vil blive tale om nogen bedring; om den højtærede finansminister så har ramt det rette med den foreslåede nedsettelse, mener vi man bør se nærmere på i et udvalg.

Det er jo en ny og herhjemme hidtil ukendt form for nedsettelse af forlystelsesafgiften, der foreslås, nemlig at nedsettelsen

[Hanne Budtz.]

skal ske i form af et procentvis fradrag i den hele, egentlige afgift. Det er vel et spørgsmål, om man skal kalde dette en afgiftsnedsættelse, eller om det ikke snarere er et tilskud til biograferne, for der er egentlig noget inkonsekvent i, at i forhold til de private personer eller firmaer, som modtager betaling fra bevillingshaverne i form af f. eks. husleje og filmleje, betragter den højtærede finansminister ikke lempelsen som en nedsættelse af afgiften, idet disse driftsudgifter fortsat skal beregnes i forhold til entréindtægten med fradrag af den fulde forlystelsesaftgift. Altså ser det ud, som om den højtærede minister i disse forhold betragter lempelsen som et tilskud; men når det drejer sig om beregning af andre afgifter, f. eks. til filmsfonden, er lempelsen jo at betragte som en nedsættelse af biografernes udgifter, og der skal altså betales afgift til filmsfonden af syvendedelen. Selv om man har en sådan ordning i Norge, således som der henvises til, må det vel i et udvalg drøftes, om den foreslåede ordning nu også er den rigtige og retfærdige hos os. Det er klart, at biografbranchen må være økonomisk tilfreds med dette princip, og vi vil som sagt gerne være med til at hjælpe branchen.

Det fremhæves af den højtærede minister, at det netop er for at undgå en forhøjelse af filmlejen, man anvender denne særlige form. At filmudlejerne ikke kan være tilfredse hermed, siger sig selv, og det fremgår altså også af den henvendelse, som det høje folketings medlemmer har modtaget i går, og som det vil være rimeligt at se nærmere på i et udvalg. Jeg er klar over, at den højtærede minister vil sige: ja men filmudlejerne får jo uforandret det samme beløb som i dag. Det er rigtigt, men det er på den anden side også rigtigt, som det siges, at de to brancher er i samme båd, begge rammes af nedgangen i biografbesøget, og når afgiften forhøjes, må filmudlejerbranchen også være med til at bære byrden. Den højtærede minister bryder nu et hidtil privat aftalt princip, bryder ind i aftaler, der er indgået for adskillige år. Jeg vil ikke gerne her i dag tage stilling til dette problem eller til denne henvendelse, men mener som sagt, at det bør nøje gennemdrøftes i det udvalg, som bliver nedsat.

Lovforslagets gennemførelse vil betyde en væsentlig lettelse for de små biografer — også i høj grad en lettelse for de store — men navnlig for de små, som ikke betaler afgift til filmsfonden, når overskuddet kun udgør op til 18 000 kr. Men også for de store, som til filmsfonden betaler 70 pct. af overskuddet, så snart dette kommer over 30 000 kr., bliver der tale om en betydelig lettelse, og jeg synes, at det er rimeligt at fremhæve, at dette navnlig bliver en meget stor fordel for de biografer — gennemgående de største — der drives af produktionsselskaber, altså på såkaldte produktionsselskaber.

Finansministeren gør opmærksom på, at provenutabet bliver ca. 5 mill. kr., og heraf må kommunerne bære et beløb svarende til ca. en tredjedel. Der kan ved denne lejlighed være grund til at pege på, at det ikke er særlig let for kommunerne at skulle bære dette provenutab. Jeg mener det ikke på den måde, at man skulle tænke på en mindre nedsættelse af forlystelsesaftgiften for biograferne, tværtimod; men jeg synes, der kan være anledning til at tage en drøftelse om en eventuel anden fordeling af indtægterne mellem staten og kommunerne på dette område.

Vi er også enige i, at produktionen trænger til støtte, og forslaget om en yderligere støtte til produktionen af danske farvefilm kan vi give tilslutning; det samme gælder forslaget om nedsættelse af afgiften for cirkus og visse varieteer. Jeg må måske pege på, at der også her indføres et nyt princip. I stedet for en procentvis nedsættelse af afgiften giver man et eksakt fradrag i afgiftsbeløbet. Det former sig jo virkelig som et tilskud. Jeg forstod også på det ærede medlem hr. Peter Nielsen, at der kan blive en fortolkningstvivl på denne måde, idet bl. a. udtrykket „den enkelte dag“ jo således kun kommer til at omfatte én forestilling.

Vi er endvidere enige i, at væddeløbene trænger til en støtte af denne art, og jeg tilsiger på mit partis vegne en velvillig behandling af forslaget i et udvalg.

Aage Fogh: Jeg kan på mit partis vegne anbefale det foreliggende lovforslag.

Jeg vil gerne spørge den højtærede finansminister, om det ikke var muligt, at

[Aage Fogh.]

man kunne få lidt mere runde brøker at regne med. Når en afgift på syv syttendedele skal nedsættes med en syvendedel, giver det lidt malebariske brøker at regne med. Når dertil yderligere kommer en 25 pct.s nedsættelse, hvis biografen har under 50 000 kr. i spilleindtægt pr. år, skal biografejereren jo næsten være regnekunstner for at kunne regne det rigtigt ud. Jeg henstiller altså, at man undersøger, om det ikke skulle være muligt at afrunde brøkerne noget; men i øvrigt anbefaler jeg lovforslaget, som det foreligger.

Aksel Larsen: En finansminister er jo i én henseende en såre mægtig mand: hvis han foreslår en skatnedsættelse, skal der mere end et mirakel til for at få noget parti her i folketinget til at gå imod denne skatnedsættelse. Vi vil ikke gøre det, lige så lidt som noget andet parti er gået imod. Vi har for øvrigt stedse været af den mening, at den såkaldte forlystelsesskat var skruet lovlig højt op, og vi var meget glade, dengang det lykkedes at få den afskaffet for teatres og lignende anstalters vedkommende. Vi kan godt se, at det også er rimeligt, at man nedsætter forlystelsesaafgiften på de områder, det her er foreslået. Jeg kan altså sige, at min gruppe er velvilligt indstillet over for lovforslaget.

Men jeg vil samtidig henstille til overvejelse dels hos den højtærede finansminister, dels i det udvalg, der måtte blive nedsat, om man nu helt har ramt de rigtige beløb, de rigtige satser, eller man måske på visse områder burde gå endnu længere end af den højtærede minister foreslået. Jeg tror ikke, staten går fallit, selv om man viser større imødekommenhed over for visse af de erhverv, som man her — som det så smukt siges — tænker på at støtte. Nu er det jo ganske vist ikke statens sag at støtte erhvervene eller støtte de erhvervsdrivende; det er heller ikke det, der er tale om. Det, der er tale om, er, at staten har lagt en byrde på de pågældende erhverv, og nu letter man noget af den byrde. Om man er nået til det helt rigtige resultat, tør jeg ikke udtale mig om, men jeg henstiller altså til overvejelse, om man måske skulle gå lidt længere end af den højtærede finansminister foreslået.

Finansministeren (Kampmann): Også til dette lovforslag har der jo nærmest været almindelig tilslutning, og det takker jeg for.

Baggrunden for lovforslaget er stort set den samme som baggrunden for det forslag om en rabat til rutebilerne, som vi behandlede før, nemlig en ændring i folks forbrugsvaner, som påvirker forbruget af den pågældende vare, her hovedsagelig dette at gå i biografen, måske også i cirkus o. lign. Vi har jo allerede før drøftet det forhold, at de små biografer havde svært ved at klare sig, fordi folk på grund af de bedre trafikmidler søgte ind til byerne; det var dyrt at indrette en fin biograf på landet, og man kunne vanskeligt konkurrere med biografen i byen. Derfor har vi et rabatsystem for de små biografer. Nu har det vist sig, at udviklingen går videre, og bl. a. fjernsynet medfører vel, at biograferne går ind i en tid — i bedste fald under hård konkurrence med andre midler, der forlyster og adspredrer folk. Endelig kan man naturligvis hævde, at også beskattningen her volder visse kvaler, og det er grunden til, at jeg på det punkt, hvor jeg kan bidrage, gør en indsats. Naturligvis er der nogle, der vil tænke — der er ikke nogen, der har nævnt det under forhandlingerne her — at de film, der fremføres, måske også har deres betydning for besøget. Jeg går så sjældent i biografen, at jeg ikke vover at udtale mig herom.

Vedrørende enkeltheder har man spurgt, om det var nødvendigt at give rabatten under den her foreslåede form. At forslaget har fået denne form, skyldes et ønske fra biografejerne; det er der ikke grund til at lægge skjul på. Jeg har godt set, at udlejerne har protesteret derimod, og jeg skal gerne i udvalget redegøre for de forhold, der er forbundet hermed. Jeg går også ud fra, at såvel biografejerne som udlejerne vil komme til stede i udvalget og gøre deres synspunkter gældende.

Det ærede medlem hr. Aage Fogh mente, at satserne skulle afrundes noget; jeg forstod, at de gik ud over den lille tabel, og det generede det ærede medlem. Nu er $\frac{1}{7}$ af 70 jo 10, det er ikke så svært at regne ud; men jeg indrømmer, at der er visse indviklede ting i disse procentsatser. Jeg tror imidlertid, at når vi har drøftet det i udvalget, vil selv det ærede medlem hr. Aage

[Finansministeren.]

Fogh give mig ret i, at man kan komme igennem på den måde. Noget andet er, om man, som det ærede medlem hr. Aksel Larsen foreslog, skulle gå længere. Jeg tror ikke, det er nødvendigt at gå længere i øjeblikket, så ville biograferne tjene for meget på det, tror jeg. Jeg tror, vi har fundet et passende sted for nedsættelse af afgiften. Det er uhyre sjældent, at jeg får takkebrev, når jeg fremsætter et lovforslag. I dette tilfælde har jeg i hvert fald fået ét takkebrev, som jeg er meget taknemlig for, men det har også gjort mig en lille smule forskrækket, idet det har vist mig, hvor meget dette betyder for biograferne. Jeg tror altså, vi er kommet langt nok her.

Endelig med hensyn til kommunernes andel må jeg gøre opmærksom på — dette er henvendt til de ærede medlemmer hr. Peter Nielsen og fru Hanne Budtz — at kommunerne aldrig har protesteret imod, at de skulle have en andel, når vi satte afgiften i vejret; det er altid, når vi går den anden vej, at kommunerne kommer og protesterer. Men når vi dertil — hvad jeg håber — at vi alt i alt ikke mister noget ved at gennemføre denne ændring, tror jeg heller ikke, der er grund til at ændre kommunernes andel. Imidlertid, hvis kommunerne vil have en fikseret andel, er jeg villig til at forhandle om denne, men jeg tror, vi skulle gemme dette spørgsmål til forhandlingerne om en almindelig ændring af byrdefordelingen herhjemme.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Peter Nielsen: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om midlertidige bestemmelser vedrørende rentegaranti for husmandskreditforeningernes kasseobligationer.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 691, fremsættelsen i tidenden sp. 970).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Erhard Jakobsen: Jeg skal på mit partis vegne anbefale, at de midlertidige bestemmelser om rentegaranti for husmandskreditforeningernes kasseobligationer bliver forlænget for et år, så den højtærede boligminister kan få den fornødne tid til at forhandle med foreningerne om eventuelle ændringer af disse bestemmelser.

Heilesen: Det fremgår af den højtærede boligministers skriftlige fremsættelse, at der er indledt forhandlinger om nye lånegrænser. Sidste år fik husmandskreditforeningerne, hvad de bad om på dette område, og jeg forstår, at det ikke længere er tilfredsstillende. Det ser ud til, at husmandskreditforeningerne har fået en umættelig appetit, mens der spises. Jeg håber, den højtærede minister vil tage et berettiget hensyn til andre kreditforeninger i så henseende.

I øvrigt skal jeg på mit partis vegne anbefale det foreliggende lovforslag.

Thestrup: Også jeg skal på mit partis vegne anbefale det foreliggende lovforslag. Jeg vil gerne tilslutte mig de udtalelser, det ærede medlem hr. Heilesen fremsatte vedrørende ændringer i husmandskreditforeningernes lånegrænser. Det er sket lidt ofte i den senere tid, men jeg går ud fra, at der, når spørgsmålet engang kommer for herinde, vil blive lejlighed til at diskutere det nærmere.

Aage Fogh: Jeg anbefaler det foreliggende lovforslag, hvorefter man forlænger statens garanti for et år.

Jeg vil samtidig benytte lejligheden til at udtale min glæde over, at husmandskreditforeningerne aldrig nogen sinde i praksis har gjort brug af den garanti, som staten har givet dem. Denne garanti har antagelig støttet deres papirer gennem årene, men det er glædeligt, at der aldrig har været gjort brug af garantien i praksis. Jeg forstår således slet ikke de betænkeligheder, det ærede medlem hr. Heilesen gav udtryk for. Hvis der skulle ske det, at garantien bortfaldt, så er det vel den sidste af de fordele, der har været budt disse kreditforeninger, som forsvinder, og det troede jeg ikke venstre-